

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N°. 64.

2. Czerwca 1828.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

C. K. Rząd krajowy ogłosił następujące
U w i a d o m i e n i e.

Dla wsparcia nieszczęśliwych pogorzalców
miasta cyrkulowego Kołomyi wpłynęły następujące
składki do Wadowickiej c. k. kassy cyrkularnej.

	ZR.	kr.
Państwo Lanckorona złożyło	45	— W. W.
— Kalwaryja	39	40 W. W.
Miasto Zator	1	13 3/4 MK.
Dominium Rycerki dolnej	—	24 M. K.
Dekanat Oświęcimski	105	5 1/2 WW
— Szawiniski	20	20 W. W.
Lokalia Bulowicka	—	W. W.
Miasto Lanckorona	2	27 W. W.
Dekanat Żywiecki	1	— M. K.
Miasto Kenty	—	40 M. K.
Lodygowiccy urzędnicy	i 77	1 W. W.
	5	— M. K.
Dominium Zebrzydowice	i 1	— W. W.
Dekanat Wadowicki	9	— W. W.
— Myśleniecki	50	57 M. K.
	11	18 M. K.

Za co Rząd ślachtetnym dawcom publicznie
dzięki oświadcza.

Tutejszy powszechny szpital, który począt-
kowo tylko 60 osób obejmował, później przez
ojcowską troskliwość Rządu na 400 osób rozsze-
rzony, tak dalece urządzeniem zamiarowi odpo-
wiadającym i troskliwem pielegnowaniem chorych
pohorał przesady, zwykle przeciw takim insty-
tutom panujące, że od lat kilku nie mógł już
mieścić mnóstwa chorych, pomocy szukających.

Okoliczność ta spowodowała N. Pana, iż
raczył najtęskawiej rozkazać, aby tutejszy powsze-
chny szpital był rozszerzony, i do istniejącej budo-
wy nowe skrzydło, gdzieby więcej chorych u-
mieścić można, przybudowane zostało.

Budowa tego skrzydła już rozpoczęta i w d.
17. z. m. Proboszeza S. Antoniego w obecności
duchownych obowiązki pasterzy w powszechnym
szpitalu pełniących, tak obrządku łacińskiego, ja-
koteż greckiego, Dyrekcyi szpitalu, władz wła-
ściwych i wszystkich osób do szpitala należących
i mnóstwa ludu, pobłogosławił uroczyście zało-

żenie kamienia węgielnego, i przemówił do ludu
wyruszając jawnie wdzięczność za tę troskliwość
N. Monarchy.

Spodziewać się należy, iż przy najwyższej
łasce naszego najtęskawszego Cesarza Franciszka
I. i za czynnem współdziałaniem JO. Xięcia Lob-
kowicza Gubernatora i wysokiego Rządu krajowe-
go szpital ten zupełnie podług planu będzie ukoń-
czonym, i nie tylko odpowie ku zamiarowi do-
bru cierpiącej ludzkości, lecz stanie oraz się
ozdobą Królestwa Galicyi i Lodomerji i miasta
Lwowa.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugalia.

Dostrzegacz Austriacki pod napisem: «Z
Wzidnia d. 23. Majas wyraża, co następuje:

Wiadomości z Rio de Janeiro z d. 7. Mar-
ca, które tu przez nadzwyczajną sposobność na-
deszły, donoszą o przybyciu tamże cesarsko-Au-
stryjackiego gońca gabinetowego, który w d. 13.
Grudnia r. z. przez Londyn był wyprawiony. —
Przez tę samą sposobność odebraliśmy Dziennik:
Diario Fluminense z d. 5. Marca, który umie-
ścił następujący wyrok N. Cesarza Dom Pedro,
Króla Portugalii: «Gdy w wysokiej mądrości Mo-
jej oznaczony czas do spełnienia zrzeczenia się
Mojej Korony Portugalskiej, stósownie do Mojjej
Karty Królewskiej (*carta Regia*) z d. 3. Maja
1826 nadszedł i chcąc narodowi Portugalskiemu,
który wysoce ceni niepodległość swoją, dać nie-
wątpliwie dowody przychylenia się do jego żąda-
nia, aby na zawsze odłączony został od narodu
Brazylijskiego, którego Władzcą być poczytuę
sobie za zaszczyt, i do prawdziwej chwały liczę,
i to w takim sposobie, iżby nawet sam pomysł
jakiegobądź połączenia tych obudwóch Koron był
nie do wykonania: Z wolnej przeto i własnej
woli, i po dojrzałej rozwadze tak ważnej oko-
liczności, osądziłem za potrzebę rozkazać, jak to
niniejszym król. wyrokiem rozkazuję, aby Kró-
stwo Portugalii w imieniu Mojjej najdroższej i
wielce ukochanej córki, Donny Maryi II. i po-
dług formy przepisanej w Konstytucyi przeze Mnie
zawyrokovanej i potwierdzonej, którą kazalem
zaprzysiąść i sam zaprzysiągłem, rządzone byto;
równie oświadczam wyraźnie, iż sobie nie za-

)(

ostrzegam żadnego roszczenia ani jakiegobądź prawa do Korony Portugalii i krajów do niej należących. Infant Dom Miguel, Mój wielce ukoehany Brat, Rejent Portugalii i Algarbii, ma o tym wyroku powziąć wiadomość, takowy ogłosić i kazać wykonać. W pałacu Boavista d. 3. Marca 1828. Z podpisem Króla Jmci.

Podług Gazet Paryżkich z d. 17. Maja nadeszły przez telegraficzną depezę z Bajonny wiadomości z Lizbony do d. 6. Maja. Podług tych wiadomości, wydał Rejent w d. 3. wieczorem wyrok, zwołujący trzy Stany Królestwa (tak zwane Kortezy z Lamego). W d. 4. Minister spraw zewnętrznych, Vicehr. Santarem przesłał Posłom zagranicznych Dworów urzędową notę, dla udzielenia onym postanowienia Rejenta i wyroku z dnia poprzedzającego. Wszyscy Reprezentanci Dworów zagranicznych, wraz z Posłem Hiszpańskim, zgodzili się w d. 6. na wydanie oświadczenia tej osnowy, że od dnia odebrania pomienionej noty Ministra spraw zewnętrznych ich obowiązki na Dworze Lizbońskim zupełnie ustały. — Okręt liniowy Dom Joao VI, na którego pokładzie znajduje się Kommissya, która wiezie Infantowi Dom Miguel dokument abdykacyji jego Brata na rzecz Królowej Dobry Maryi II., przy odejściu ostatnich wiadomości z Lizbony w d. 6. Maja jeszcze tam nie zawinął. — Monitor z d. 17. Maja jeszcze nic o tem nie donosi. (D. A.)

Wiadomości z Lizbony d. 30. Kwiet. unieszczone w Gazetach Paryżkich mówią o zaszłych tamże ruchach. Stronicy Infanta Dom Miguel i Konstytucyi Dom Pedra, toczyli boj w różnych dzielnicach miasta. Ministerstwo spraw wewnętrznych wydało z tego powodu w d. 28. Kwiet. następujący okólnik: »Ponieważ przy zapale, objawiającym się w stolicy, spokojność publiczna była zaburzona, co zawsze jest przestępstwem nie do przebaczenia, przeto Jego Królewicowska Wysokość Xiążę Rejent postanowił w imieniu Króla, abyście najsurewszych użyli środków, by podobnych wypadków nie było, gdyż takowe są zawsze naganne w oczach J. K. Wysokości, który je wśród terażniejszych okoliczności nie może inaczej uważać, jak za brak uszanowania ku osobie królewskiej. (G. W.)

Wielka Brytania i Irlandya.

Okręt liniowy Rejent, o 100 działach uzbrajany jest z pospiechem, i służyć będzie J. K. W. Wielkiemu Admirałowi w jego podróży, którą dla przeglądu marynarki przedsięwzięty, Xiążę udaje się nasamprzód do Irlandyi. Jachty klubu jachtowego, nadzwyczajnie tego roku

czynnego, równie są uzbrajane, ponieważ większa część onych Xięciu towarzyszyć będzie. Jacht Lorda Yarborough, Sohoł, kuter Niedzwiadek biorący 112 beczek ciężaru pod Kapitanem Greville, kuter Menai biorący 101 beczek ciężaru, jeden z najpiękniejszych jaki kiedyś zbudowano, pod Kapitanem Sir F. A. Smith, i Jacht brygowy, Coquette, wszystkie są gotowe wyjść pod żagle, i już odbyły podróże próby. Hr. Belfast każe w Kowes (wyspa Wight) budować piękny kuter biorący 139 beczek a P. West o 115, który zbudowany w Lynington podług planu Sir Rd. Seppinga, prawie jest ukonczony. Jacht Xięcia Norfolk i Hr. Chesterfield (Teresa) kuter o 133 beczkach, służący nawzór wszystkim angielskim okrętom tego rodzaju i kuter P. Menezey, są uzbrojone i niebawem wypłyną. (D. A.)
Następującej osnowy jest oświadczenie, które w skutek potwierzonego bilu, miejsce świadectwa z dołączoną poprawką Lordów ma zastąpić:

Ja N. N. oświadczam, »wyznaję i zaprzeczam niniejszem uroczyscie, i rzetelnie przed Bogiem, wedle prawdziwej wiary chrześcijańskiej, iż nigdy żadnej władzy, siły, lub wpływu, którybym przez urząd moj mógł posiadać — nie użyję na szkodę lub osłabienie Kościoła protestanckiego, prawem w Anglii ustanowionego, lub uszczuplenie »rzczonego Kościoła« lub Biskupów i duchowieństwa tegoż Kościoła, w posiadaniu jakichbądź praw lub przywilejów, do których »ten Kościół«, lub rzeczeni Biskupi i duchowieństwo prawem są lub mogliby być upoważnieni.

W Izbie niższej w d. 13. Maja o godzinie 3 rano, przy liczbie 558 członków przyjęto większością 6 głosów (272 przeciwko 266) wniosek Sir Francis Burdetta: »iż pożyteczna jest, wziąć pod rozwagę, stan praw, które się rzymsko-katolickich poddanych Króla Jmci dotyczą, w zamiarze, aby onym nakoniec nadać formę, któraby do zgody i siły połączonego Królestwa, trwałości protestanckiego Kościoła, i do zupełnego ukontentowania i z gody wszystkich klas doprowadziła.

Ważną jest rzeczą dla Anglii, gdzie polityczne mniemania zwyczajnie ściśle przechodzą do następców, że P. Spencer Perceval, syn sławnego polityka tego nazwiska, który dopóki żył, był gorliwym przeciwnikiem roszczeń katolików, na posiedzeniu Izby Deputowanych w d. 8. z. m. mówił za emancypacyją. Na wstępie mowy swojej, namienił o zdaniu swojego ojca, i dodał, jak mu trudno było zboczyć z tej koleiny i tylko przekonanie, że Katolicy mają słaszną sprawę, mogło go do tego nakłonić. (G. W.)

Francya.

Król Jmć przyjmował w d. 13. Maja wieczorem Prezydenta i Kanclerze Izby Deputowanych, którzy złożyli Monarsze przyjęty przez Izbę projekt do prawa, dotyczący się wyborów. — W d. 14. dał Król prywatne posłuchanie Baronowi Jachereau de Saint Denis, Agentowi Króla w Grecyę.

(D. A.)

Postanowienie król. z d. 17. Maja mianuje Barona Henrion de Pausey, jednego z Prezydentów Sądu Kassacyjnego, Radcę Stanu, Przesesem tegoż Sądu, w miejscu zmarłego Hr. de Séze.

Izbie Parów przetożył w d. 13. Maja Vi-eabr. Lainé nowy projekt, aby przez prawo oznaczyć kompetencyją i formy postępowania Sądu Parów. Izba uchwaliła tem się zająć. Kilka petycyj przez osadników wyspy St. Domingo podanych, odesłano do Ministra spraw zewnętrznych.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych tegoż samego dnia, jakieśmy już donosili, rozpoczęto rozpoznawać projekt do prawa, dotyczący się pożyczki 80 mil. Po Panu Karolu Dupin, który wprzód głos zabrał, miał Minister spraw zewnętrznych mowę następującą:

»Wolci Panowie! Spodziewałem się, że objaśnienia, dane Wam przez zdawcę sprawy Kommissyi, z którym się połączyłem, dostatecznemi będą do oświecenia tej części prawa, która polityka w przetożonem prawie chciałaby sobie przywłaszczyć; tymczasem dodam jeszcze rozkolwiek. Nim rozpoznanie tego prawa dalej posunione będzie, uprzedzam Wasze życzenia, abym zapobiegł żądaniom, na którebym może nie mógł odpowiedzieć. Tam, gdzie powinność moja i własność powierzonej mi sprawy dozwalają, nie dam nigdy czekać na objaśnienia, jakich słusznie domagać się możecie. Atoli przyzna Izba, że mogą być przypadki, w których objaśnienia takowe mogą być niezupełne, a nawet szkodliwe. Chętnie poddaję się odpowiedzialności na mnie włożonej, jednakże sądzę, iż Ministerjum słusznie rościć sobie może prawo do zasufania względem użycia środków. Ważne zmiany, zasze w sprawach zagranicznych od czasu, w którym miałem zaszczyt mówić w tej mierze do Izby obudwóch, włożyły na mnie obowiązek objaśnienia wszelkich wypadków, zwrócenia uwagi Króla i jego Rady na mogące nastąpić skutki nowego stanu rzeczy, i dać uczuć, iż w każdym wypadku powinno być naszą pierwszą powinnością, siły nasze wojskowe postawić na stosunkowo podobnej stopie z wojskami innych Mocarstw, a do osiągnięcia tego celu Ministrowie wojny i marynarki uznali za nieodzowną potrzebę żądać od Was dodatkowego kredytu. Kiedy nowe, ze znanych już okoliczności pochodzące zawitości mo-

gą ndaremniać mądrość i politykę, panować woli Gabinetów, ich życzenia i nadzieje zawodzić, przeto Ministrowie Króla sądziliby, że nie dopełnili swojego obowiązku, gdyby przewidując takie zawitości, nie zwrócili na nie uwagi. A nawet odpowiedzialność nasza o wiele okazałaby się większą, gdybyśmy tając terażniejsze potrzeby, wystawili się na to, aby nas niespodzianie zaszyły wypadki, doktrychbysmy nie będąc przygotowani, nie mogli pośrednio ani bezpośrednio wpływać. Dla obawy, abysmy nie przedsięwzięli środków, które może na nic się nie przydadzą, a które uczynie nieprzydatnemi, sami starać się powinniśmy, nie możemy ani na chwilę zaniedbywać powinności uzyskania dla interesów Francyi i godności Korony których większych rękojmi. Zresztą, jeżeli przetożone Wam żądanie uznane zostało za potrzebne, to przecież w takich utrzymywało się granicach, iż, jak Wam Minister skarbu powiedział, nie bynajmniej nie zawiera, coby interesa kraju zatrwodzić, ani, coby za granicą najmniejsze podejrzenie wzbudzić mogło. Już samo utrzymanie pokoju, co zawsze musi być pierwszym obowiązkiem rządów, jak jest pierwszą potrzebą ludów, wymagałoby, iżby takie Mocarstwo, jak Francya, zajęło stanowisko, należące się stopniowi, który utrzymać powinno. Wolny i silny rząd musi zawsze mieć albo w gotowości środki do stawienia czoła wypadkom, albo utrzymywać prawo, przez ktoreby mógł mieć należny w nich udział, lub zastrzedz sobie możność, podług tego, jak wymagają interesa lub godność Państwa, wyłączenia się od udziału do tych wypadków.

(Dokończenie nastąpi.)

Monitor zawiera następujący wyjmek z listu, pisany na stanowisku przed Algierem w dniu 2. Maja: »Siła morską rejencyi Algierskiej zupełnie jest rozbrojona; fregata i cztery korwety, których posiada, zostały w potyczce d. 4. Paźdz. 1827, gdy chciały umknąć, tak bardzo uszkodzone, iż w bardzo złym są stanie. Algier ma tylko jeszcze w dobrym stanie jedną fregatę o 60 działach, którą nie dawno spuszczone z warstata, leca i ta nie całkiem wybita miedzią. Algiercykom brakuje na wszystkiem, aby ją uzbroid. Z trzech okrętów korsarskich, które wyszły na morze, tylko jeszcze jeden pozostał, a i ten ze wszystkich strón jest ścigany; drugiego zatopiła fregata Astrea; trzeci podezas pory nocnej przemknął się przy brzegach do Algieru. Takowy został rozbrojony, Kapitan złożony z dowództwa, ponieważ przez nasze okręty ścigany, nie w swojej żegludze wskórać nie mógł.»

Podług listu, odebranego w dniu 11. Maja w Marsylii z Toulonu, umieszczonego w Dzien-

niku *la Semaphore*, ma być pokój między Francją a Algierem zawarty. (G. W.)

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 24. Maja. —

N. Césarz i Król Jmć raczył najtąskawiej, postanowieniem swém z dnia 25. Kwietnia (7go Maja) r. b., mianować Kawalera Gabriela de Fontenay, sprawującego interesa Króla Jmci francuzkiego przy dworze cesarsko-rossyjskim, Kawalarem orderu s. Stanisława Iszėj klasy.

JW. Minister Sekretarz stanu, Jenerał dywizyi, Stefan Ilrabia Grabowski wyjechał dnia wczorajszego do głównej kwatery N. Pana, do Izmailowa.

Kamerjunkiér, Hr. Jan Zamojski, Assessor w Kommissyi rządowej sprawiedliwości Królestwa Polskiego, mianowany został, przez ukaz z dnia 21. Kwietnia v. s., Assessorem kollegijalnym, i pełnić będzie obowiązki przy poselstwie Rady tajnego Ribeaupierre.

Xiążę Mortemart Par Francyi, nadzwyczajny Poseł Króla Jmci francuzkiego przy dworze rossyjskim, wyjechał d. 17. z. m. z Warszawy. (M. W.)

Rossyja.

W Mitawie d. 9. Stycznia r. b. starsi synagogi żydowskiej wyprawili wspaniałą ucztę dla rekrutów żydowskich; wprzód odbyło się uroczyste nabożeństwo, w czasie którego rabin miał mowę, która wznieciła zapal między nowo-zaciężnymi.

Pan Castella podjął pożyteczny zamiar upowszechnić i udoskonalić w prowincyach po tamtej stronie gór kaukaskich chodowanie jedwabników i użytkowanie z jedwabiu. Wojna nie wstrzymała jego gorliwości, stawia ón w Tyflis przedalnię jedwabiu, zakłada w okolicach tego miasta stosowne gospodarstwo, sprowadza z Francyi majstrów i robotników, i spodziewa się przybycia do roboty skazanych na wygnanie kobiet, które stosownie do najwyższego rozkazu do prac tych mają być użyte. Machiny i instrumenta sprowadzone są po części z Francyi, ale po większej części robione są na miejscu. Przedsięwzięcie Pana Castella nie do samej tylko rozciąga się Grózyi, ale i do innych prowincyj zakaukaskich, które obfitują w drzewa morwowe. W tym celu wysłał czterech podróżnych z instrukcją, świadczącą o rozległych jego planach.

Pan Mabboux rodem z Turynu, posiadający znaczny zapas wiadomości technicznych, został wysłany z rozkazu wyższego do Moskwy dla zwiezczenia tancecznych fabryk. Przechonał ón się,

że wielu fabrykantów moskiewskich używa w fabrykach swoich dawniej i błędnej metody, bez żadnej znajomości zasad chemicznych. Aby więc uprzętnąć najgłówniejszą przyczynę, otworzył bezpłatny kurs technologii i ma już blisko 50 uczniów, po większej części samych fabrykantów, którzy z radością oddają sprawiedliwość jego usiłowaniu.

Między skarbami znajdującymi się w górach uralskich odkryto także platynę, którą dawniej tylko w kopalniach południowo-amerykańskich wydobywano. Dla dogodniejszego obiegu tego kosztownego kruszcu postanowił N. Pan, aby użytą była na bicie monety w sztukach wartości 3 rubli srebrenych. Moneta ta będzie miała w Rossyi obieg, ale nikt nie będzie zmuszony do przyjmowania jej; zatem i wywóz jej jest dozwolony.

— Z Odessy d. 18. (30.) Kwietnia. —

Nadzwyczajne mrozy tej zimy robili nam nadzieję uniknienia kłeski szarańczy; ale, niestety, oczekiwanie to nie sprawdziło się. Jaja tego szkodliwego owadu znajdują się wszędzie w zupełnej całości. Wszakże dopóki jeszcze młodziź nie lata, są mniej więcej skuteczne środki do jego wygubienia; i władze miejscowe używają wszystkiego w tym celu (M. W.)

Multany i Wołoszczyzna.

Podług wiadomości z Bukarestu, które dopiero nadeszły (mówi Dostrzegacz Austriacki) w d. 12. Maja o godzinie 4 z południa weszło blisko 5000 ludzi wojska Rossyjskiego, po większej części ułanów i kozaków, pod rozkazem Jenerała Barona Geismar, do stolicy tego państwa, którą Hospodar, Xiążę Ghika, w d. 10. puścił, udając się przez Ploesti do Kimpina.

Pogłoska, która się przed dwoma dniami w Bukarescie rozeszła, że 50 Tarków przybyło z Sylistryi do Kalarasz, i tę wieść otoczyli, tak trwogę roznieśli między mieszkańcami Bukarescia, że większa część na tęb i na szyć poniekąd. Jednakowoż niebawem okazało się, że owi Turcy, istotnie w liczbie 30, dla tego przybyli do Kalarasz, aby będące na brzegu Donaju między czołna i promy przewieźć na drugi brzeg Sylistryi.

Kilku Turków, po większej części kopców w obwodzie Jałomickim, spędziło blisko 500 sztuk bydła rogatego, i gotowało się takowe przepłynąć do Danaj, czemu jednakże Pasza Sylistryi zapobiegł, i rozkazał pod karą śmierci oddać wszystkie bydło właścicielom. (D. 3.)